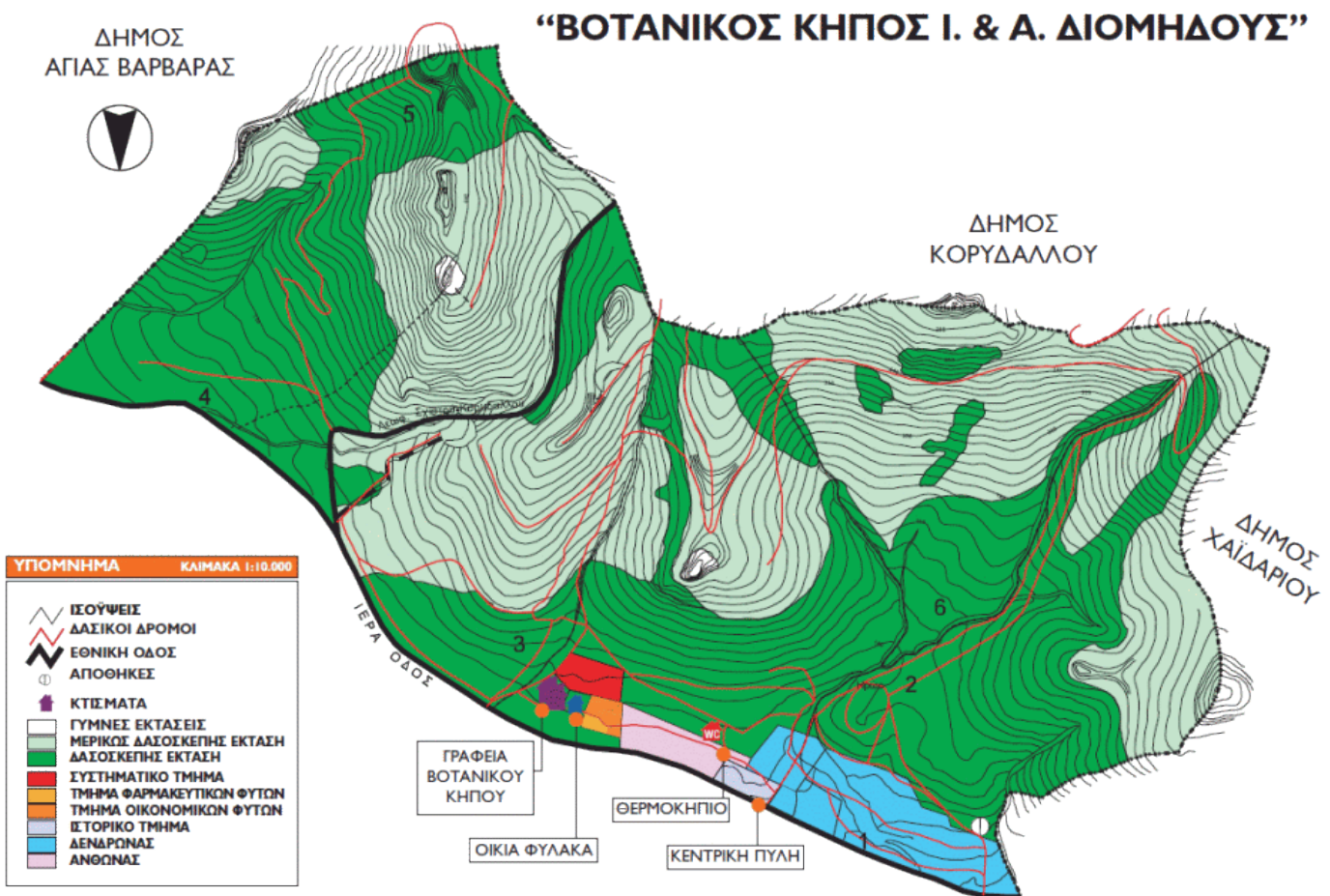

Εκπαιδευτική Επίσκεψη: Διομήδειος Βοτανικός κήπος

Ιστορικό του Βοτανικού Κήπου

Ο πρώτος Βοτανικός Κήπος στον κόσμο ιδρύθηκε στην Αθήνα τον 4ο π.Χ. αιώνα από τον μαθητή του Αριστοτέλη Θεόφραστο, ο οποίος θεωρείται σήμερα ως ο θεμελιωτής της Βοτανικής επιστήμης. Στην Αθήνα επίσης και συγκεκριμένα στην περιοχή η οποία από τότε καλείται "Βοτανικός", θεμελιώθηκε γύρω στα 1840 από τον καθηγητή της Βοτανικής Fraas του Πανεπιστημίου Αθηνών ο πρώτος Βοτανικός Κήπος της σύγχρονης Ελλάδας, μικρό τμήμα του οποίου διατηρείται μέχρι σήμερα. Στην περιοχή αυτή, μερικά χιλιόμετρα δυτικότερα, σήμερα λειτουργεί ο μεγαλύτερος Βοτανικός Κήπος της Ελλάδας αλλά και όλης της Ανατολικής Μεσογείου, ο "Βοτανικός Κήπος Ιουλίας & Αλεξάνδρου Ν. Διομήδους".

Ο Βοτανικός Κήπος καταλαμβάνει έκταση 1860 στρεμμάτων στο Χαϊδάρι, στις Βόρειες βουνοπλαγιές του Όρους Αιγάλεω και σε απόσταση 8 χλμ. από την Αθήνα.

Διαδρομή μέσα στο βοτανικό κήπο

1η στάση: Παρατήρηση θάμνων και δέντρων

Κυπαρίσσι- δέντρο

Ιτιά- θάμνος

Μυθολογία: Οβίδιος, Μεταμορφώσεις Χ, 106-142., και Στράβων Γεωγραφία. Η μεταμόρφωση του **Κυπάρισσου**. Ο Οβίδιος αναφέρει τον μύθο ενός νέου, του Κυπάρισσου, οποίος κατά λάθος σκότωσε το αγαπημένο του εξημερωμένο ελάφι με το κυνηγητικό του ακόντιο. Η στεναχώρια του νέου ήταν τόσο μεγάλη που ο θεός Απόλλωνας, που τον αγαπούσε πολύ, τον μεταμόρφωσε σε κυπαρίσσι.

Μυθολογία: Αναφέρεται από τον Οβίδιο στο Ημερολόγιο, IV, 141-143. Στην ελληνική μυθολογία, η **μυρτιά** ήταν αφιερωμένη στην Αφροδίτη, θεά του Έρωτα. Η μυρτιά είναι αφιερωμένη στην θεά Αφροδίτη. Όταν βγήκε από την θάλασσα στην Κύπρο, σκέπασε την γύμνια της με μυρτιές. Η Αφροδίτη μεταμόρφωσε την Μυρσίνη, μια από τις ιέρειές της σε θάμνο για να την προστατεύσει από έναν επίμονο θαυμαστή της. Έτσι δημιουργήθηκε η μυρτιά. Επίσης όταν ο Διόνυσος πήγε στον κάτω κόσμο για να απελευθερώσει την μητέρα του Σελήνη κρατούσε ένα κλαδί μυρτιάς.

Ιστορία: Αναφέρεται από τον Θεόφραστο στο έργο του Περί Φυτών Ιστορία

Μεταμόρφωση της Πίτυος

Ο Πάνας ερωτεύτηκε την νύμφη Πίτυ αλλά εκείνη για να του ξεφύγει μεταμορφώθηκε σε πεύκο. Έτσι το πεύκο (και το έλατο) έγινε το ιερό δέντρο του θεού Πάνα

Πεύκο-δέντρο

Στην αρχαιότητα το δεντρολίβανο θεωρούνταν ελιξίριο της νεότητας, σύμβολο ομορφιάς και λέγεται μάλιστα ότι ο θάμνος ήταν το δώρο της θεάς Αφροδίτης στους ανθρώπους. Οι μαθητές φορούσαν στεφάνια από δεντρολίβανο στο κεφάλι γιατί έχει διεγερτικές ικανότητες και αυξάνει την κυκλοφορία του αίματος.

Δεντρολίβανο- θάμνος

Σχίνος-Μαστίχα- θάμνος

Το φυτό της μαστίχας, ο σχίνος είναι αειθαλής πυκνόφυλλος θάμνος, Μπορεί να φτάσει και το ύψος των τριών μέτρων. Έχει απλωμένα κλαδιά και ανοιχτό ή σκούρο σταχτί κορμό, ανάλογα με την ηλικία του. Η επιφάνεια του κορμού του έχει ακανόνιστες πλάκες, σαν ρυτίδες, όπως το πεύκο. Ευδοκίμει σε ολόκληρη τη Μεσόγειο, από την Ιβηρική χερσόνησο και τη Γαλλία μέχρι την Τουρκία και το

Στο νησί της Χίου και μόνο στα νότια χωριά της, τα λεγόμενα Μαστιχοχώρια, ευδοκίμει και καλλιεργείται μία ιδιαίτερη ποικιλία σχίνου, ο μαστιχοφόρος σχίνος από τον οποίο εξάγεται η φυσική ρητίνη ή μαστίχα, το σπουδαιότερο προϊόν του νησιού.

Πολλές φορές έχουν γίνει προσπάθειες να παραχθεί μαστίχα από το φυτό αυτό σε άλλα μέρη του πλανήτη, αλλά, χωρίς αποτέλεσμα.

Κατά την παράδοση της Χίου, οι σκίνοι άρχισαν να δακρύζουν όταν μαρτύρησε ο Άγιος Ισίδωρος από τους Ρωμαίους, περί το 250 μ.Χ.. Οι Ρωμαίοι κυνήγησαν τον Άγιο Ισίδωρο επειδή ήταν λάτρης της χριστιανικής θρησκείας. Ο Άγιος για να ξεφύγει, τράπηκε σε φυγή κοντά στα Μεστά. Εκείνη τη στιγμή εμφανίστηκε ένας άσπρος ίππος με τον οποίο έφτασε ως τα Νότια χωριά της Χίου επειδή δεν άντεχε άλλο αφού είχε τραυματιστεί σοβαρά. Τότε έκατσε κάτω από ένα σκίνο. Ο σκίνος τον λυπήθηκε για τα βασανιστήρια του και δάκρυσε. Τα δάκρυα του ευωδίασαν και τότε δημιουργήθηκε το δάκρυ του Αγίου Ισιδώρου που μέχρι σήμερα το ονομάζουμε μαστίχα.

Ιτιά -δέντρο

Ο τυπικός εκπρόσωπος της ομάδας αυτής των δέντρων είναι η κλαίουσα ιτιά ή απλά κλαίουσα δέντρο που το ύψος του φτάνει τα 20 μέτρα και το χαρακτηριστικό του γνώρισμα είναι η φυλλωσιά του που γέρνει προς τα κάτω και από μακρινή απόσταση δίνει την εντύπωση μιας βροχής «δακρύων», δικαιολογώντας την ονομασία του.

Οι αρχαίοι Έλληνες την θεωρούσαν σύμβολο γονιμότητας. Η ιτιά ήταν επίσης αφιερωμένη στους ποιητές γιατί ο ήχος του ανέμου καθώς περνούσε μέσα από τα κλαδιά της, λέγεται ότι είχε ισχυρή επίδραση στο μυαλό με αποτέλεσμα την έμπνευση. Για τον Ορφέα, τον πιο δοξασμένο από τους μυθικούς Έλληνες ποιητές, λέγεται ότι πήρε τα δώρα της ευγλωττίας και της επικοινωνίας από την ιτιά κουβαλώντας μαζί του τα κλαδιά της κατά την διάρκεια του ταξιδιού του στον κάτω κόσμο.

Γκίνγκο Μπιλόμπα-Το βότανο της μνήμης

Το σύγχρονο Γκίνγκο Μπιλόμπα (*Ginkgo Biloba*) προέρχεται από τη Κίνα (στη πραγματικότητα πρόκειται για φυτό που ... συνάντησαν οι δεινόσαυροι), αλλά είναι κωνοφόρο που καλλιεργείται εντατικά σε περιοχές σε ολόκληρο το πλανήτη. Χαρακτηρίζεται από την ανθεκτικότητά του στο επιβαρυνόμενο από μόλυνση αστικό περιβάλλον και χρήσιμα μέρη είναι τα φύλλα του. Το **Γκίνγκο Μπιλόμπα** είναι το **αρχαιότερο είδος δένδρου** που έχει εντοπισθεί στον πλανήτη. Υπολογίζεται από απολιθώματα ότι εμφανίστηκε 180-200 εκατομμύρια χρόνια πριν. Ευδοκμεί σχεδόν παντού αλλά μετά την περίοδο των παγετώνων περιορίστηκε στις περιοχές της Βόρειας Κίνας. Στην Ευρώπη και την Αμερική έφτασε τον 18ο αιώνα. Η λέξη Γκίνγκο στην ιαπωνική γλώσσα

σημαίνει «ασημένιο βερίκοκο» και προφανώς αναφέρεται στους καρπούς. Στο σύγχρονη **βοτανοθεραπεία** το Γκίνγκο χρησιμοποιείται από τους θεραπευτές για την αντιμετώπιση αρκετών ασθενειών και όχι άδικα. Μία από τις σημαντικότερες ιδιότητες του Γκίνγκο είναι πως βελτιώνει την **κυκλοφορία του αίματος** σε ολόκληρο το σώμα και βοηθάει σημαντικά στην **οξυγόνωση των αιμοφόρων αγγείων**. Αυτή η πολύ σημαντική δράση έχει πολλαπλά οφέλη για τον οργανισμό. Η καλύτερη οξυγόνωση του εγκεφάλου συμβάλει στην αντιμετώπιση προβλημάτων όπως είναι η απώλεια μνήμης, η απώλεια της δυνατότητας συγκέντρωσης και γενικότερα των **νοητικών δυσλειτουργιών** που συνδέονται κυρίως με τα γηρατειά - συμπεριλαμβανομένης και της **νόσου Alzheimer**.

ρόδο-τριαντάφυλλο

Υπάρχουν πολλές ιστορίες για το **τριαντάφυλλο** στην Ελληνική μυθολογία.

► Η αρχαία θεά του έρωτα, η **Αφροδίτη**, γεννήθηκε από τον αφρό των κυμάτων. Ξεπετάχτηκε στην όμορφη ακτή της Κύπρου... Την ίδια ώρα φύτευε στη γη και το πρώτο λευκό τριαντάφυλλο. Έτσι θέλησαν να την καλωσορίσουν οι άλλοι θεοί και να της προσφέρουν για δώρο ένα λεπτό άρωμα. Κι ακόμη, θέλησαν να στείλουν το μήνυμα του έρωτα στους ανθρώπους... Αργότερα, όταν κινδύνευε έβαψε το θεϊκό αίμα της το τριαντάφυλλο. Το έκανε κόκκινο!

► Δημιουργήθηκε από την θεά των λουλουδιών και της βλάστησης την **Χλωρίδα**. Αυτή μια μέρα βρήκε το άψυχο σώμα μιας νύμφης στο δάσος και το μεταμόρφωσε σε λουλούδι.

Κάλεσε τότε την Αφροδίτη, τη θεά της αγάπης και το Διόνυσο, το θεό του κρασιού. Η Αφροδίτη χάρισε στο λουλούδι ομορφιά και ο Διόνυσος πρόσθεσε νέκταρ για να του δώσει γλυκιά ευωδιά.

Ο **Ζέφυρος** ο θεός του ανέμου φύσηξε μακριά τα σύννεφα και έτσι ο **Απόλλωνας** ο θεός του Ήλιου μπόρεσε να λάμψει και να κάνει το λουλούδι να ανθίσει. Έτσι το τριαντάφυλλο δημιουργήθηκε και στέφθηκε "Βασιλιάς των λουλουδιών".

► Ήταν κάποτε μια κοπέλα όμορφη, έξυπνη και είχε σπάνια σοφία. Μια μέρα είχε καλέσει τους φίλους της στο σπίτι της, αυτοί μέθυσαν και ένας της είπε πως δεν μπορεί να παραβγεί στην εξυπνάδα και τη σοφία με κανέναν άντρα. Αυτή απάντησε ότι η μόνη θεά που ονομάστηκε σοφή ήταν η Αθηνά και κανένας άλλος θεός.

Η απάντηση τους εξαγρίωσε και την κυνήγησαν για να την σκοτώσουν. Τότε αυτή πήγε στο ναό της θεάς Άρτεμης για να προστατευθεί. Η θεά Άρτεμη τη μεταμόρφωσε σε φυτό με όμορφα άνθη αλλά με φοβερά αγκάθια και το φυτό ονομάστηκε ρόδο ή τριανταφυλλιά.

► Ένας άλλος μύθος λέει ότι το ρόδο γεννήθηκε από ένα χαμόγελο του **Έρωτα** ενώ σύμφωνα με άλλον, έπεσε από τα μαλλιά της **Αύρας** ενώ αυτή χτενιζόταν.

► Έχει γραφτεί επίσης ότι η **Κυβέλη** δημιούργησε το τριαντάφυλλο για να εκδικηθεί την Αφροδίτη, μειώνοντας έτσι την ομορφιά της.

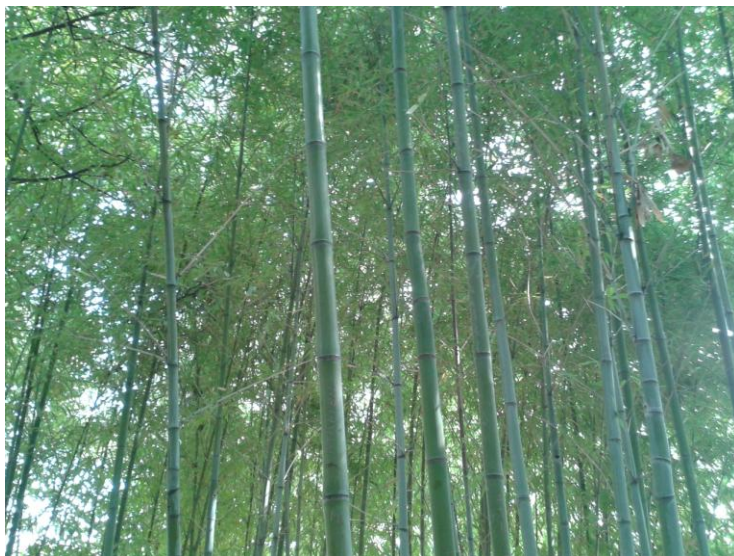
Κισσός-θάμνος

*Ο κισσός όπως αναφέρει η μυθολογία εθεωρείτο σύμβολο αθανασίας, ήταν αφιερωμένος στον **Διόνυσο** και ονομαζόταν «Διονύσιον». Οι αρχαίοι θεωρούσαν ότι προλάμβανε τις δηλητηριάσεις. Στεφάνι ανθέων Κισσού χρησιμοποιούσαν στους γάμους στην αρχαία Ελλάδα, ως σύμβολο πίστης. Στην αρχαία Ελλάδα αποτελούσε επίσης μαζί με την άμπελο, σύμβολα μέθης. Πίστευαν ότι το στεφάνι του κισσού στο κεφάλι ανακουφίζει τον μεθυσμένο από τον πονοκέφαλο.*

2η στάση: Διαδρομή μέσα από τη γέφυρα με τα **νούφαρα** και τις **χελώνες**

3η στάση: Μπαμπού

Μπαμπού

Είναι φυτά με μεγάλο ύψος, που φθάνει τα 40 μέτρα.

Το μπαμπού ήταν γνωστό από τα αρχαία χρόνια. Ο Θεόφραστος το αναφέρει ως «ινδικό κάλαμο» και ο Ηρόδοτος γράφει ότι από το φυτό αυτό κατασκεύαζαν βέλη και από τα δενδρώδη είδη του έφτιαχναν καλαμένα μονόξυλα στην Ινδία.

*Ενδιαφέρουσα η επίσκεψή μας στον Διομήδαιο Βοτανικό Κήπο στο Χαϊδάρι.
Περάσαμε καταπληκτικά!!!*

